

זמני פניסת וציאת השבת
פרשה כמיסת, ציאת
 תולדות 17:16 16:16
 ויצא 17:17 16:17
 וישלח 17:19 16:19
 וישב 17:22 16:22

י"ל: זמן ת"א
 לזמן ירושלים יש להוסיף
 15 דקות לכניסת השבת
 לזמן חיפה להוסיף 9 דקות
 לזמן לכניסת השבת

לכבוד שבת
 יום טוב

גורסה תימו

שילובים

ירחון לחודש כסלו התשע"ז ליצירה בשכ"ח לשטרות
העורך: שמואל מחפוד יצ"ו כתובת המערכת: רחוב הגר"א ו, רה"ע

מצב רבוא' הגאון הגדול הרב דוד אפרון יצחק הלוי שליט"א

את ישראל ממערים.
 אולם, לפי קשיית הנודע ביהודה, קשה קשיה זו; למה היה לו ליתרו לטרח וללכת אל משה רבנו חתנו, הלא גם בביתו היה יכול לקנות יראת שמים ולחזר בתשובה, ואם כן מה שמע, שבא עד למשה? אלא, התרוץ הוא ש"עמלק" עולה בגימטריה "ספק", ללמדנו שעמלק מטיל תמיד ספק באמונה בה' יתברך, ואפילו אחר קריעת ים סוף בה כתוב "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", בכל זאת בא עמלק והטיל ספק באמונתם של ישראל. על כן בא יתרו אל משה, לקבל ממנו התחזקות מאמונה ולהוציא אותו מספקותיו. ולכן צריכים לנסע מעת לעת אל הרב, כי הוא זה שיתרץ את הקושיות והספקות המנקרות במוחו של האדם, בעניני אמונה ובטחון ובכל ענין.
 וזו פונת התנא באמרו "עשה לך רב", שלעיתים קרובות תלך אליו כדי לשמע את דברי תוכחתו, ועל ידי כך "הסתלק מן הספק", שהרב יסלק ממך את הספקות באמונה, ותתקף לקנות ממנו יראת שמים ומדות טובות, ובכך להתחזק בעבודת ה' יתברך בטהרה.

מסכת אבות פותחת במשנה: "משה קבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים; וזקנים לנביאים, ונביאים מסרה לאנשי כנסת הגדולה. הם אמרו שלשה דברים, הוו מתונים בדין, והעמידו תלמידים הרבה, ועשו סיג לתורה". בעיקרה של המשנה, יש להבין, מה שיכת הקדמה זו לפתיחת פרקי אבות, בפרט השתלשלות מסירת התורה משה ליהושע ועד שהגיע לאנשי כנסת הגדולה. הלא תכן המשנה כולל את דבריהם, ומפני מה נצרכת ההקדמה שלפני כן?
 אלא באור הענין, כי מכאן אנו למדים שכל דבר ודבר שבתורה צריך להיות מקורו במסורת נאמנה. אין לחדש דברים שאינם ברוכים, אלא לצעד בעקבות אבותינו, בעקבי הצאן ומורשת הדורות.
 משה רבנו קבל את התורה ממקורה הראשון, וכך שמרה ומסרה לתלמידיו יהושע, נער לא ימוש מתוך האוהל. הוא מסרה לזקנים, הם לנביאים, וגם כשהגיע לאנשי כנסת הגדולה - נותרה אותה תורת אמת. וכך כתוב להלן בהמשך הפרק, "עשה לך רב והסתלק מן הספק". על כל אדם לעשות רב לעצמו, אשר ממנו יבקש עצה ויתבונן. ארחות חיינו וכל פעולותינו תהיינה על פי דעת תורה, וממנה לא יסור. כי ראיתם של הרבנים, מוסרי התורה לדורותיה, זכה וצולה באספקלריא המאירה, ורק עליהם יש לסמוך בכל פרט הנוגע להליכות החיים.

בספר בני בגימין הובא מעשה על שתי נשים שבאו לפני הגאון הצדיק רבי מרדכי שרעבי זצ"ל, ובקשו ממנו שיברך אותן בזרע קדש של קמא. ברך אותן הרב בחם, והן יצאו והלכו לביתן. אחת מהן האמינה בדברי הרב בלב שלם, וכבר ערכה מסע קניות ורכשה מטת תינוק ועגלה, ואת יתר מוצרי התינוק. גם השניה האמינה, אבל לא בכל לבה, ובבחינת: "אם לא יועיל - לא יזיק"... לאחר זמן מה ילדה הראשונה בן זכר למזל טוב, אולם השניה נותרה ללא פרי בטן. באה בצער לפני הרב שרעבי והסיחה את יגונה: "מדוע היא זכתה ואני לא"? אמר לה הרב: "מפני שבשעה שיצאת ממני לא האמנת כל כך בכת ברפת התורה הקדושה, ואלו חברתך האמינה בכל לבה, ולכן הברכה חלה עליה".

בעל כנסת ישראל פרש את דברי התנא על פי מעשה שארע בשני אחים, גדולי ישראל, רבי פינחס הורוויץ בעל ההפלאה ואחיו רבי שמעלקא מניקלשבורג, שנסעו יחד אל המגיד ממזריטש זצ"ל. כששמע זאת הגאון רבי יחזקאל לנדא, בעל הנודע ביהודה, תמה על חברו בעל ההפלאה, מפני מה צריך לנסיעה זו אל המגיד, והלא כל זה הוא בטול תורה עברו?!
 כשהגיע בעל ההפלאה למחוז חפצו ספר למגיד על הקפדת חברו, הנודע ביהודה. המגיד שמע את דבריו, והשיב: "קשיה זו ישנה היא מאד, כמו שאמרו חז"ל במסכת זבחים (דף קטז ע"א) על הפסוק "וישמע יתרו, מה שמועה שמע ובא ונתגבר? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק. ולכאורה קשה, מהי תמיהת הגמרא מה שמע יתרו, הרי מפרש בתורה ששמע כי הוציא ה'

צדק השורר

סדר למוד וישיבת התלמידים

זכה דורנו וברך אותנו ה' יתברך בתנאי למוד נוחים בתלמודי תורה מרווחים עם מזגנים, שלחנות, כסאות, ספרים לרב, חצר לשחק בה ועוד. אך שונה היה הוא מצבם של הילדים בתימן, והנה דבריו של רבי יהודה לוי נחום בספרו "מאפיונות יהודי תימן": מלמדי תינוקות קובעים לרב את חדר הלמוד בקומה שניה, מקום הלמוד נקרא "כניס", וישיבת המלמד, בדרך כלל, מקומו קבוע במרכז החדר. תלמידים מסדרים לפניו שורות שורות כפולות, ופני כל התלמידים מפנים כלפי ה"מאר". כלם יושבים על מחצלאות בשרקע, ולפני כל שורת תלמידים נמצאים שרפרפים עשויים מקרשים, ארך כל אחד כחצי מטר, וגבה של ארבעים ס"מ הנקראים בשם "מראפל". שם ספסל הלמוד כך, כי מרימים ומניחים את הספר הנלמד כדי שיהיה נוח ללמוד. כל שרפרף מקף תלמידים סביב סביב כשעניי כלם מביטות אל הספר המנח עליה, ואותו ילד בעל הספר הוא זכאי להביט בספר כהלכה. ידוע כי בתימן, המחסור בספרים רב, מפני שאין בתי דפוס שם, ולכן כאשר יושבים התלמידים סביב השרפרף הם יושבים פנים אל פנים, כלומר, שחלק מהם מביטים בספר באפן רגיל, ואלו השאר שממולם ואשר מהצדדים מביטים בספר בצורה לא ישרה, ומכאן אין פלא שיהודי תימן יודעים לקרוא את הכתב מכל צדדיו. התלמידים הגדולים קרובים לשורות שעל יד ה"מאר", ואלו היותר קטנים מקומם יותר רחוק, כי הם עדין מתחילים בלמוד האותיות והנקודות.

מאכלי חנוכה

מארי סאלם מנצורה והמושל התורכי

מבסס על פי רבי צמח קאדי, מתוך ספרו 'עדות ביהוסף' ויצא לאור בעזרת ה' בקרוב בספר 'אגדות תימן'.

בזמן שהרב היה עושה פעולה זו עם הפתילה, השליט היה מתענה עניים נוראים, והאנשים שהיו סביבו נסו לעזור לו ללא הצלחה, וכן על זה הדרך עשו כל הלילה עד עלות השחר. ובעלות השחר הרב הנמיה את הפתילה לתוך השמן עד שכבתה, ואז כבתה גם נשמתו של השליט, ומת תוך יסורים נוראים.

הרב מנצורה גמר את תפלת שחרית, והלך לארמונו של השליט כאלו לא ידע מאומה ממה שקרה. השמועה שהשליט מת התפשטה, וכל הגוים ששמעו יצאו לרחוב, וכשראו את הרב מנצורה היו משתחווים לו ואומרים פעמים רבות "נצרך אללה, נצרך אללה" [=הציל אותך האל]. וכשהיה שואל: "למה? ענו לו: "השליט מת לפני יום חמישי, כמו שאמרת".

ומאז גדל פחדם של השליטים ששלטו אחריו בתימן, מגדולי ישראל. וכשהיו השליטים מבקשים עזרה כספית מהיהודים, היו באים בבקשה ולא באיומי כח.

בעבר, כאשר לא שלמו היהודים את מס ה"פונקא" [=לצרכי הצבא] היו מניחים את הרב מנצורה במצור בית, ומציבים שוטרים סביב הבית שלא יוכל לצאת. וכשרצה הרב לצאת היה מרדים את השומרים והולך לאן שהיה צריך. וכשהיתה באה הבקרת לבקר את המשמר ששמו על בית הרב, היו מוצאים את השומרים ישנים, ומחפשים את הרב, והרב איננו. אולם מאז היחס נשתנה כליל, ותמיד פחדו מגדולי ישראל, מחשש שהקדוש ברוך הוא יתנקם בהם אם לא ינהגו עם הרבנים בכבוד. הוא שאמר דוד המלך: גול על יהוה דרךך ובטח עליו והוא יעשה: (תהלים ל"ז, ה').

בימי מארי סאלם מנצורה, הגיע המושל התורכי למשבר כספי גדול. הוא שלח למארי סאלם שיבא אליו ודרש ממנו שיביא מהיהודים סך של 7000 ריאל, סכום עצום באותם ימים, ואים עליו שאם לא יביא את הכסף עד יום חמישי, יאסר אותו ואת ראשי הצבור היהודי. אמר לו הרב: "ה' יעזר, אבל אם כך אתה מחליט, אתה לא תראה את יום חמישי".

ביום רביעי זמן הרב מנצורה עשרה יהודים צדיקים מתלמידי הנישיבה, ואמר להם שיתהרו את עצמם וילכו לטבילה, ויבאו אליו להיות עמו במשך הלילה. המזמנים ידעו על מה מדבר, והכינו את עצמם כראוי, ובלילה הופיעו כלם אצל הרב.

הרב הכין ספרים שיקראו בהם, ולקח גר שמן עם פתילה גדולה, ושם אותו על המרפע [=הוא שלחן קטן שמשמש להנחת ספרים בזמן הלמוד]. כלם ישבו על הרצפה סביב המרפע, והוא ישב ליד המרפע עם הנר והסביר להם את המצב, ואמר להם: "אנחנו נקרא קטעים ביחד, ונכונן ששליט תימן ישלם למרפע עבור העוון שהוא מתכוון לעשות ליהודים, ושה' יפרע ממנו כרצונו".

הרב פתח להם את הספרים שיקראו בהם בכונה כדי להציל את גדולי ישראל, וישלם לשליט את עונו בראשו. נר השמן היה עם פתילה גדולה מצמר-גפן, ובעת שהיו קוראים בספר, היה משקע את הפתילה בתוך השמן עד שהיתה דועקת והולכת להתפבות, משאיר אותה כך כמה זמן, ושוב מעלה אותה והיא חוזרת לאורה הטבעי. ופותח פרקים אחרים וקוראים אותם, ושוב משקע את הפתילה בשמן לזמן מסים, ומעלה אותה בחזרה.

פיצוח ושששום

השלימו את העניות של הברכות אותם נהגו אבותינו לברך
האחד את השני, שלחו ואולי תזכו...

1. לפני התפלה מברכו: צפרוך טוב. ועונה:
2. מצאו ביציאתו מתפלתו מברכו: תשמע תפלתך. ועונה:
3. מצאו בשעת למודו מברכו: חייך לפניך. ועונה:
4. מצא את חברו בשעת סעודתו מברכו: וצדיק. ועונה:
5. מזג לו חברו בוס מברכו: ברוך מי שהבוס מידו. ועונה:
6. הגיש לו לשל ידיו מברכו: יעבדוך עמים. ועונה:
7. הגיש לו לשל מים אחרונים מברכו: תרם ידך על צריך. ועונה:
8. בשחברו מתעטש מברכו: רפואה. ועונה:
9. בשחברו מסתפר מברכו: שפר גיזך. ועונה:
10. בשפוגש את חברו בערב מברכו: רמשיך טוב. ועונה:

הזוכה לחדש מרחשוון הילד הנעים אוריה עוז-ארי (עוזירי) הי"ו
בין הפותרים נכונה יגדל מבואט מפאר,
את הפתרונות יש לשלח לשמואל מחפוד - הגר"א 1 ראש העין.
נתן למחש את הזכיה ב"נוסח תימן" ביריבובים 26 בגי ברק.

האכה ואנה

מצות ציצית

מנהגים שונים קמים בקשירת הציצית. יש הנוהגים לקשר שבע חליות בכל גדיל, כשבכל חליה שלש כריכות, ויחד הם עשירים ואחת כריכות כמנין אהיה. ויש נוהגים לכרך כסדר מנין שם הו"ה, עשרים ושש כריכות, בסדר עשר, חמש, שש וחמש, וביניהן שני קשרים. במצות ציצית חבים גם הקטנים, משעה שיודעים הם להתעטף כדיו, כאשר שתי ציציות לפניו ושתיים לאחוריו. בזמן זה מצות החנוכה היא על האב, שיקנה לבנו טלית והוא יתעטף בה בברכה. ופשוט המנהג בקהלותינו לחנך את הקטנים בעטיפת טלית בבית הכנסת, מבן חמש שנים ומעלה, ומה נהדר ונאה היה המראה בשעת התפלה, שהגדולים עם הקטנים מעטפים בטליתות, ומתפללים באימה וביראה.

(על פי עריכת שלחן ואספת מאמרים)

ארגז לנר שבת וחנוכה

חנוכיה (חנוכה) בתוך ארגז
מהודר סגור מאלומניום
בשילוב זוכית להגנה
מרוח וגשם, עם תוספת
פמוטים לשבת.

במחיר של: 159 ש"ח

במקום: 350 ש"ח

המבצע מוגבל למקומות פרטיים ולא למשוחקים ולתורש כסלו ותשע"ז בלבד, עד גמר המלאי.

* ספרים * טליתות * דיסקים * לבוש תימני * גריל לפיתות * פלטה מתקפלת לשבת ועוד.

רחוב בירנבוים 26, בני-ברק א' ה'-10:00-21:00, יום ו' 13:00-9:00

טל: 03-6781444 ייד: 053-3336661 www.nosachteiman.co.il

תבצע לחודש כסלו